

TELEGRAFULU ROMANU

Telegraful ese de döne ori pre septemana: Dumineca' si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditora 'oilei, pre afara la c. r. poste cu bani zat'a prin serisori francate, adresa cätre expeditura. Pretul prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 17.

ANULU XXII.

Sabiu in 28 Februarie (12 Mart.) 1874.

tra celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monachia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri straine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.

Inseratele se platesc pentru intai'a ora cu 7 cr. si ruluru, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

La politic'a nostra natiunale.

I.

"Nu numai puterea unui statu pote fi tiranica; si majoritatea neorganisata a societătiei pote supune uriciosei impiștări spiritele cetățenilor prin forța opiniunei ce lucra incetu si neobservata, dara irresistibilu" . . dice unu profesor gemanu si dicerea acëst'a fiindu scósa din vieti'a popórelor este pre cătu de adeverata pre atatu de infroscisata. Tirani'a a fostu totu-déon'a pernicioasa, ori ca s'a aratatu in un'a persóna, a unui despotu, autocrat, ori in mai multe persóna, precum in oligarchie, ori apoi in multime séu in demagogismu. Ea a fostu, este si va si simptomulu celu mai periculosu, pentru ca vine totu-déun'a inainte de o catastrofa, care se finesce, déca nu cu perire totala, cu cadere in nenorocire pre tempu indelungatu.

Symptomulu tiranicu se arata de unu tempu incóce si in midiolculu natiunei nóstre, in diverse forme inclinate spre demagogia; norocirea, ca pâna acum inca nu si-a aflatu stratul si aziadiamentul seu pre deplinu. "Majoritatea neorganisata a societătiei nóstre" inca e mai multu nedecisa, apatica, stă in chibzuri, cum amu dice, sa asculte séu sa nu asculta de vociferările cele góle ale demagogismului in desvoltare, ale demagogismului, care de o parte husece totu, si care de alta parte nu este in stare sa puna nimic'a in locul celor returnate prin hulele sele. Cu tóte aceste, in tempulu presentu pericolulu e iminentu, pentru ca poporul nostru româna este, pre potienu disu, retinutu dela ori-ce intreprindere salutaria pentru donsulu; lumin'a faptelor in favorulu seu se intuneca totu mai tare, e aprope de a nu mai zar'i nimic'a din principiile inscrise pre standardulu seu la 1848, la 1861, 1863 si 1865, principie, cari facau din trensulu o natiune viia, respectata; este pre aci de a si espus a audi numai nisce strigate restite asupr'a vecinilor sei conciliatori si in acelasi tempu a-i vedé spriginiti, de-si toti contrari ai sei si ai intereselor sele; este ince totu odata espusu de a si cu totulu nebagatu in séma, de a si urgisitu, presecutatu si — , e oribilu a esprime, a si in fine si cu tempulu stersu din carteia vietici!

Stâmu dara toc'm'a la responthiele lui Ercule. Avemu sa alegem de a procede pre calea cea grea spinosa a faptelor, că sa ne repunem in véd'a ce compete unei natiuni; séu de a procede pre calea cea larga a huleloru si valerărilor cu manile in siolduri spre a intrá in abisulu celu largu alu pericionei. Si déca voru persiste români in apathia si indiferentismulu de siepte-optu ani incóce, incetu cu incetul si neobservatu se voru vedé impinsi de eveneminte pre calea din urma, fara de a mai puté resiste fatalitătiei create de tirani'a de pre pedestalul "majoritatii neorganisate."

Deja vedem o imprentire insemnata cu spathi'a si cu indiferentismulu susu si josu in totu organismulu natiunei. Vedem josu o necopridere, incatua-va esusabile cu nescintia, a ori-ce interesale poporului, séu celu potienu ide'a acea gresita că d. e. pre noi români nu ne intereséza nici impartirea teritoriale a tierei, nici introducerea comassatiunei, nici muntii revindescati ni regim. I rom. tranz confiniariu, nici afacerea Naseundiloru, dara nici a Talmaciului, si Salistei, nici altele. Tóte aceste au influintia in genere séu in particularju asupr'a patiunei

române; dara cine se intereséza de ele? Nimenea, afara, déca de unele, vre-unolu séu doi advocati, dintre care numai unul e românu. Susu, intelligent'a nostra cea carunta, in a cărei sing aru si se siéda Nestorii poporului, onore exceptiunilor abig, vedica si sparge unulu capulu cum se apere mai cu desteritate diplomatica netoile proselitismului ultramontanu in tre români, si cum safac pre lumea româna si'neromâna sa créda ca totu binele lu au români dela ultramontanismu si căte odata sa face ilusorie incercările celor ce simtu trebuintele natiunali, spre a puté nejigniti partea cód'a slepului unui necunoscutu Trauschenfels si spre a demustrá in tipulu acest'a contra impiștatorilor magiari in favórea impiștatorilor sasi.

Deputati din diet'a ungurésca? In acelesi slabiciuni că susu si josu in natione, onore exceptiunilor! Ba unii inventeza căte unu proiectu de resolutione domesticu, care nu vatema pre nimenea si care merita a stá pre més'a unui profesor de stilistica spre censurare, nici de com in se intre actele de statu; căci ce va se dica a luá in „considerare" pre natiunea româna, fara de a spune cum, in ce casuri anumitu si apoi pre lângă acëst'a cându vinu cestioni vitali pre tapetu ce va se dica a tacé că pescii si spre a pune corona ignorantiei a votá cu inimicu intereselor române?

Lucrurile mergu unu pasu mai departe, pentru ca vedem o imprentire cu derimarea a totu ce a fostu maretu in politic'a nostra natiunale. Faptele celui mai sublimu politico in tre români suntu de unii atatu de desnaturalate si deformate incau e pre aci de a vedé, mână poimâne, nulitatile natiunali politice radioante in tre lucerferii degradati la inferiorulu nulitătilor, déca nu mai multu. Se cestesa cine-va numai articulii lui „Publicul" din Federatione nrri 10 si 13 unde prelatii români se amesteca spre a face mai intâiu din ei unu amalgamu urgisitu politico si va recunoscere ori si cine ca suntemu pre cea mai buna cale de a inlaturá puterile cele mai bune din natiune, dela ori-ce activitate politica, spre a o concrede, séu mai bine spre a o parasi in mânile acelor'a, ce din fia-care ambitione personale egoistica, sia aceea si o erore, voru sa faurésca o sublimitate politica, unu martiriu politico. Nu vomu aperá pre acela ce este istoria românilor din Transilvania si Ungaria, in restempu de 25 ani, nici pre umerorialu lui, carele abiá s'a suitu pre scaunulu celu impreunat inca cu greutati natiunale politice si bisericesci, nici pre altii. Faptele loru voru vorbi pentru fia-care si natiunea româna va profitá de ele dupa cum le scie apretia. Despre cele ce este publicul „Albin'a" silito a celu in „Albin'a" in tota septamán'a de doué ori, fiindu-ne tempulu cu multu mai pretiosu, nici nu mai amintim, pentru ca aci grasesa reulu asiá de tare, confusiunea si incercarea terorisatoriu este asiá de mare, incatua déca aru si ea expressionea natiunei, natiunea româna era si insalvable perduta pre totu tempurile.

Unu pasu dara inca aru mai trebui facutu pre calea acëst'a si avemu sa disparem in negura indiferentismului amestecat cu veninulu ambitionilor personali, doué otravuri, un'a mai tare si mai fieroasa decatua cestalta!

Dara pasulu acest'a sa nu-lu facem. Sa remanem credinciosi principielor stră bunilor si parintilor nostri, sa remanem credinciosi principielor nóstre numai de vre-o căti'va ani mai inainte.

Istori'a ne invétia ca strabunii nostri au fostu patrioti mari, au sacrificatu avere si

sânge pentru patria. Istori'a ne arata luptele loru pentru recuperarea locului cuvenit intre natiunile tieri folosindu midilócele legei si numai in casuri estreme luându refugiu la midilóce estraordinarie. Istori'a ne invétia ca pâna cându români nu au parasit terenul faptelor au valoratu si ei in patria, s'u suiu pâna si pre tronul Ungeriei, ou avutu dupa tempurile de pre atunci o aristocratie si nobilime numerósa, carea a crescutu la numru pâna si sub principii indigeni; in data ince ce s'a aratatu că natiune indiferenti, au venitul totu felul de nepasturi preste ei, aristocrati'a o au perduto successive si nobilimea cea numerósa s'a tratatu mai numai că materialu de a prasí din ea intelligentia magiara. Istori'a ne arata ca la anu 1848 s'a aratatu unu principiu de mare insemnatate pentru noi români in statul nostru celu poliglotu si adeca alipirea cea neclatita cätre monarhu si cas'a sea domnitória. In fine esperint'a ni-a aratatu ca pâna amu urmatu acestui principiu, pre lângă tóte prejudetiele trecutului si pre lângă straformările cele mari ale politicei interne, români amu fostu pre calesu progresului politico.

Ceea ce au facutu antecesorii nostri spre binele generalu alu natiunei nóstre sa sia toc'm'a acum ignoratu, cându noi dupa calculii rationali omesesci aru trebuie sa stâmu mai aprope de realizarea dorintelor nóstre?

Festivitate. Io onorea dllei onomastice a Excelentiei Sele Parintelui Archiepiscopu si Metropolitul Pro o o piu a fostu Marti sér'a, sub conducerea P. Prof. Dr. Ilarion Puscariu, o festivitate scolaria din partea elevilor Institutului nostru archidiecesanu, carea, fiindu forte bine cercetata, a decursu spre multiamirea generale, despre a cărei detaiuri cu alta ocasiune.

„Hon" a intielesu ca fusiuinea fracionei lui Mocsáry cu stâng'a estrema este o fapta implinita. Fractiunea Mocsáry intréga (12 deputati) si stâng'a estrema (30 deputati), cu exceptiune de 4 membri, s'a intrunitu intr'uou programu comunu, carele prelindu completa independentia pentru Ungaria, ormată separată, afaceri valamale si comerciale de sine statotore, afaceri de banca si financa de sine statotore si representantia autonoma in afara. Partid'a considera numai punctele acestea dreptu puncte de partida. In cele-lalte cestioni politice lasa membriloru mână libera. Cei 4 membri din stâng'a estrema, cari n'au primutu programul suntu: Baronulu Báldácsi, Csanádi, Irányi si Ráttonyi. Organul partidei acestei'a e verosimilu ca va fi „Baloldal."

Diet'a Ungariei.

Bod'a-Pest'a 5 Martie (Cas'a reprezentantilor.) Dupa deschiderea siedintiei

Presiedintele anuncie: Petitionea cetăților Ruszt si Raab pentru sustinerea municipalitatii cetăților mai mici libere reg; petitionea districtului Fagarasului contr'a unei ordinationi a ministrului de interne referitorie la limb'a oficiala, si petitionea despartimentului criminalu dela judecatoriu din Bod'a-Pest'a carea cere concesiunea de a poté introduce cercetarea criminale contr'a ablegatului Em. Stanescu. Petitionea acëst'a se predă comisiunei de immunitate.

Edm. Kubinyi, alesu deputatu

d etatu in Remaszombat a presentat mandatul seu, care se predă comisiunei verificatorie.

Dupa acest'a urmează presentarea mai multor petitiuni, cari tóte se predă comisiunei petitiunarie spre cercetare si cari la tempul seu se voru pune la ordinea ditei in Camera.

Ios. Gulli presenta ormatoriul proiect de conclusu:

1. Cum-ca rescriptul, pre carele ministrul de interne in respnsulu seu la reprezentarea Universitătiei natiunei sasesci ascernuta in 19 Decembre 1873 sub numerul 1225 l'a emis in 27 Ianuarie a. c. sub Nro 55 502 inca catusu acest'a opresce pre Universitatea natiunei sasesci, a pertractă proiectul de lega referitor la nou'a impartire si regulare a teritoriului municipali si preste totu afacerile ce laia in dreptul de statu, a luá conclusu asupr'a acestora si a face cunoscutu regimului conclusele luate in acëst'a privinta si a le presentă ditei in forma de petitiune, — si cumca procederea basata pre acësta ordinatiune, prin carea i se luă Universitatea in fapta posibilitatea de a discută asupr'a petitiunei, ce avea sa o facă cätre Dietă spre a cere scutul ei contr'a acestei procederi: stau in contrastu cu legile ce suntu in vigore.

2. Cumca prin acea ordinatiune a ministrului de interne in genere nu se schimba nimicu in cerculu legalu de activitate alu Universitătiei natiunei sasesci, si cumca prin acea nu se pote oprí Universitatea natiunei sasesci, de a se folosi legalmente de dreptulu seu de reprezentante si petitiune, sia acest'a cu privire la proiectul de lege pentru arondarea municipioru, sia acëst'a din considerație cätre ori cari alte afaceri de dreptul public.

Proiectul de conclusu se va pune sub tipariu si in curendu se va luá la desbatere.

E Simonyi indrepta cätre ministrul dela curte urmatore la interpellatiune:

In „Budapesti-Közlöny" dela 14 Decembre a. tr. sub orolu 287 cestim intre altele si acea, ca Majestatea Sei pre lângă contrasemnatur'a si responsabilitatea dlui ministru a datu unui Ant. Freistädler o decoration publica, adeca ordulu coronei de feru clas'a III si respectivul i's'a iertatu tacsele: deci intrebui pre dlui ministru ca in urm'a cărei recomandatii si pentru cari merite se semti ministrul chiematu a recomandá pre disulu Freistädler Majestäticei Sele spre decorare?

Mai departe intrebui, de are ministrul scire despre acea impregiurare, ca in 7 Octobre 1873, asiadara doué luni inainte de decoration, sia adusu prin despartimentulu criminalu alu judecatorie de instant'a prima din Pest'a o decisiune valida, dupa carea „iu procesulu intentatu contr'a lui Ant. Freistädler pentru depunerea de juramentu falsu pre basea mărturilor suntu dovedi legali despre acea, ca disulu Freistädler a depus unu juramentu falsu?"

Tiene ministrul de ecuitabilu si coresponditoria intereselor justitiei si moralei publice, a recomandá Regelui in atari impregiurari pre cine-va spre decoration?

Ad. Lazar indrepta cätre ministrul cultelor interpellatiunea urmatore:

Dupa-ce institutul teresianu pentru orfani din Sabiu, că unulu ce este basat mai cu deosebire pre fundationi eraiali si prin urmare fara nici unu caracter confesiunalu, numai asiá pote sa coresponda scopului seu, déca reorgani-

sarea lui radicale planuită dejă înainte cu vr'o cătă-va ani, specialu de că se va emancipa acestu institutu de sub influența clericală: intrebă pre dlu ministrulu de instrucție, de are de cugetu, a pune cătă mai curându în lucrare reorganizarea radicale neamananvera a acestui institutu, asiedandu-se unu director laicu și profesori coltivati?

Amendone interpellatiunile se predau în scrisu ministrilor respectivi.

Referentulu Matola y presenta raportulu comissionei juridice asupr'a proiectului de lege privitoriu la procesur'a in casuri de falsificare a cambielor și totu din acăsta comissione.

Referintele Schmamusz presenta raportulu asupr'a proiectului de lege privitoriu la acea determinație din art. de lege XXV: 1871, in carea se dicoea la judecatoriele cercuali in afacerile de cărti fundoarie e necesariu unu colegiu de trei judecatori.

Ambel raporturi se voru lipari și predă sectiunilor.

Referintele Szögyény i anuncie verificarea daputatului Iul. Horvath, carele se da sectiunei III.

Ministrulu pentru aperarea lierei Szende reportandu despre proiectulu de lege pentru sustinerea armatei comune, a marinei și a honvedilor se róga, că Cas'a sa realéga comitetul de 15, al cărui mandat a spirat cu sessiunea trecuta.

Nascendu-se o mica desbatere pentru și contr'a acestui comitetu, dupa votarea urmata alegerea comitetului militariu va fi Sambata.

Cas'a trece la ordinea dilei.

Presedintele anuncie rezultatulu alegerii din siedint'a trecuta și s'a alesu, dupa cum anunciaromu dajă in orulu trecento, Szatmary de membru in comissiunea bibliotecii.

Proiectele de legi referitorie la catastru creditelor de cursive etc... acceptate și in Cas'a magnatilor se voru ascărne spre prea inalta sanctiunare.

Cas'a primește tóte modificatiunile facute de Cas'a de susu in proiectulu referitoriu la surgereapelor incise in zagažuri și proiectulu acest'a inca se va ascărne spre sanctiunare Majestătiei Seile Regelui.

Urmăza proiectulu de lege pentru introducerea mesurei metrice.

C. Szatmary acceptéza proiectulu că base la desbaterea speciale, face inse motionea, că in locul numirilor straine se se puna in lege numiri unigresci.

Ministrulu de comerciu contele Zichy aréta nepracticabilitatea acestei motioni; pentru că numirile ungare nu se astă și cându s'ară și astă numai voru impedeacă comercialu internaționalu; de acea recomenda proiectulu spre acceptare (Aplausu.)

Alex. Csiky nu primește proiectulu.

E. Simony acceptéza in principiu acestu proiectu, inse prelunga introducerea numirilor unigare, spre a căroru slaverire proiectulu sa se reiepte la comissionea centrală.

Cas'a primește dupa acest'a proiectulu in stilul dato de comissionea centrală că base la desbaterea speciale.

In desbaterea speciale la § 16 unde se dice, ca introducerea measurei metrice incepe in 1 Ianuariu 1876, Alex. Nicolits propune că acăstei legi sa fia cu 1 Ianuariu 1878 deobligatoria.

Ministrulu de comerciu pledează pentru testul originalu care apoi se și primește in toti §§-i fără schimbare.

Cas'a acceptéza dupa acest'a proiectele de legi referitorie la acoperirea speselor causate prin reorganisationea justitiei in consiliul militaru provincialu și la acoperirea superplusului in uni tituli din bugetulu pro 1872.

Ad. Lázár doresce acceptarea proiectului seu de conclusu, cu privire la presentarea unui proiectu de lege in cau'a fondului regiu in siedint'a de Sambata, Cas'a inse lu respinge.

Asemenea nu se primește nice pro-

punere lui Ugron, că Cas'a sa dea sectiunilor proiectulu seu de lege pentru slergerea comitilor supremi. Siedint'a so incheia.

Sinodulu parochialu in Resinari.

Resinari, 14 Febr. v. 1874.
(urmare și fine.)

Dupa finirea acestui raportu, dlu Petru Brote din nou ia cuventul și arata: că unii ómeni carii trecu de frontașii Resinariilor, inse le place a seceră acolo unde nu au semenatu, in vîr'a anului 1872 in dove renduri nótrea i-au spartu ferestrele casei cu pietri, pentru că au înfruntat in publicitate fără de legile loru, și au facut propunerii pentru luminarea și moralisarea poporului nostru; iéra in nótrea trecuta pentru că aséra in siedint'a comissionei au compusu raportulu de fatia — i-au mangit casele cu spurciuvi! . . Dice, că acei ómeni nu mai au rusine de ómeni onesti. Ómenii cei invetati onesti și cu caracteru statonieu, care au arestatu voint'a de a lucra pentru binele comunei au fostu totudén'a spini in ochii loru, și i-au defaimat unde li s'au datu occasiune, numai că sa pôta ei trage folosu din venitul comunei. Aduce înainte unele reie intemplete in comuna de cătă-va ani încocă, descrie la ce ruina pôte deveni Resinariul mergendu lucrurile totu asiă; in fine provoca pre sinodu fatia cu alegările care suntu de a se face astadi, că se aléga in comitetulu parochialu ómeni pre cari din trecutu i cunoscă ca suntu onesti, cu dreptate și cu pricpere, pentru că numai prin de acest'a se pôte înainta binele parochiei. —

Dupa acăst'a par. presedinte sinod. pune in desbatere raportulu comissionei. Membrul comissionei Maniu Drocu pretinde a se ceti și votulu seu separatu din acelu raportu, ceea ce s'au și facutu cindu-se de notariul sinod. inse fără că se ia sinodul vre-o notitia despre elu.

Par. presed. sinod. pune la votu ambe propunerile comissionei din raportu:

propunere intâia se ia spre sciinta și se primește unanima de sinod; iéra la

a două propunere din raportu, notariul comunale Ilariu Muciul ia cuventul și arata: că densulu nefigurandu că membru alu comitetului parochialu și neprimindu nici postulu de notariu ce i s'au oferit, nu scie și-au implinitu comitetul parochialu chiemarea său nu, și décadensulu au fostu vreodata rugat u suplini postulu de notariu alu comitetului paroch. a scrisu numai aceea ce iau comandantu presedintele și membri comit. paroch. și-si exprima parerea de reu cu cuprinsul acelor puncte din raportu privitorie la persoña sea și a fostului presed. atu com par. Ioane Drocu și la casu cându acăstă propunere s'ară primi de sinodu insinuă votu separatu. — Petru Bancila combatendu escusările cele nefundate ale not. Ilariu Muciul cu fapte sciute, — sustiene propunerea a două a comissionei in totu cuprinsulu ei.

Par. pres. sin. dupa acestea punendu la votare propunerea a două din raportulu comissionei, acăst'a se primește cu majoritatea eclatanta de sinodu.

Par. presedintele sinod pune la ordinea dilei alegerea membrilor comitetului parochialu și a epitropiei și face întrebarea: Cugeta sinodulu a severst alegerea prin votare secreta ori publica?

Membrul sinod. Petru Bancila face propunere :

că membrii comitetului parochialu și ai epitropiei, sa nu se mai aléga prin votu secretu și sieduli cari dejă suntu și impartite, căci acestea se compunu de unii egoisti, carii voru sa se impuna ei presensi de alesi — și ca alegatorii necunoscendu pre acelle persone — votăza sedusi — fără sa scie pentru cine; prin urmare votare sa se facă publice, și se cetășea liste compuse înaintea sinodului, și din acelea nomai personele cari voru fi primite de majoritatea sinodului sa se privescă că alese.

In urm'a acestei propunerii par. Ioanu Bratu și presentéza o lista presedintelui

sinodului. Nicolau Ciucénu fostulu presedinte alu com. paroch. opinéza, că votisarea cu aclamatiune nu o ieră § 6 din Statut. org.

Dlu Petru Brote face propunere: că se se iee din ambele părți pronunciate căte o lista, și asiă din ambele liste se se cetășea persoanele și sa se pună la votu, și acei cari voru intruni majoritatea sinodului se voru privi de alesi.

Mem. sinod. Maniu Drocu propune votare secreta.

Par. presed. sinod. punendu la votu propunerile de mai susu — sinodul primește propunerea lui Petru Bancila cu majoritatea însemnată. Maniu Drocu in urm'a primirei acestei propunerii insinuă votu separatu. Acum fiindu modulu de votare desfătu de sinod. Par. presedinte provoca pâna do trei ori pre membrii presenti că sa-i moi presentedie vre-o lista — și presentandu-i-se da cetire listei presentate de către par. I. Bratu care lista se si primește de majoritatea sinodului. Înainte de a se past la votare, Nicolau Ciucénu, Maniu Drocu și alti cătă-va membri ai fostului comitetu parochiale protestandu contra modalităției de alegere se departează din sinodu. — La votare s'au chiamat fiesce care membru sinodulu prezintă la mésa presidiului, și acolo si-au datu votulu pro sau contra — și rezultatul au fostu 74 votanti pro, unul contra. — Dupa acăst'a par. presed. alu sinodului anuncia rezultatul și proclama pre toti membrii din list'a presentata de către par. I. Bratu de alesi.

Dupa acăst'a par. presedinte sinod. face întrebare sinodului: că mai are cineva a propone ce-va? Membroi sinodului Bucuru Hódrea se insinuă la cuventul și arata urmatorele: Avendu in vedere că comitetulu parochialu in anulu 1872 au lucratu numai din ura și resbonare pentru depunerea lui Petru Bancila din servitiul invetiatorescu; considerandu, că atâtă depunerea lui Petru Bancila cătu și inlocuirea lui cu altu invetiatoriu au fostu fără scirea și voi'a sinodului parochialu din Resinari și contra Statutului organ., propune :

„Ca sinodulu parochialu sa-si exprime nemultamirea și parerea de reu pentru depunerea invetiatorului Petru Bancila din postulu seu invetatorescu; și comitetul parochialu sa se insarcineze a midloci la locurile competente restituirea lui.“

Ponendu-se la votu propunerea de mai susu a lui Bucuru Hódrea de par. pres. alu sinod. sinodul o primește cu unanimitate.

Dupa acăst'a ne mai insinuandu-se nimenea la cuventu, par. presedinte de chiara sinodulu din an. 1874 de inchis.

Ibanesci in 15 Febr. 1874.

Fómetea din anulu 1815—1817 care stinse multime de ómeni din tóte părțile lierei, locuitorii de aici că sa nu cada victimă acelei, au peregrinat in liera straina, in vecin'a Moldov'a, numai cinci familii, dupa cum ne spună betranii, au remas aci in lóta comuna. Vine anulu 1838 cându pamentul ierasi și au datu rodurile sele, partea cea mai mare din locuitorii peregrinati, se reintorse in pamentulu natalu, multi inose sfându-si adaptostu favoritoriu in vecin'a Moldova, s'a impamantenu acolo și nu s'au mai reintorsu la vîtrele loru, cu deosebire parte barbatescă. —

Vine anulu 1831, cându unu ce înfricosiata eu facutu se tresara toti ardelenii. Acest'a au fostu epidemicul morbu „coleră“, care dupa cum ne spune istoria mai in lóta lieră n'a fostu familia din care sa nu fi rapit unu său mai multi indivizi; iéra betranii nostri ne spună, ea si atunci din comuna nostra au fostu rapiti de acelu morbu mai multe dieci de vieti omenesci, mai toti parte barbatescă, și cu deosebire capi de familia, dupa care au remas că eredi multime de orfani. —

Abia trecu o jumetate de anu, adeca, in ieră anului 1832 cându, o fera sel-

bateca și turbata, vine într'o nótpe in togmai că furul, și într'unu modu inspaimentatoriu repescă preste 50 barbati dela etatea 20—60 ani; adeca: „,unu lopu turbat“ au venit uintr'o nótpe negurăsa și au loatu satul de alungul, dela casa la casa, și dela grajdul la grajdul, se trantea de cătă-va ori in usia, și stepanul casei audindu sgomotul esti afară, cându fieră turbata ce era in asceptare, se liepă asupr'a-i, și său 'lu valemá, său numai și năsfla asupr'a-i și apoi 'si continua opera' infioratore — lăsându dupa sine rane ne vindecavere; toti acei victimasi numai dupa 6—10 dile intre chinorile cele mai infioratore legati in lonturi 'si potura dă suflare cretoarelor; — lăsându dupa sinmultime de orfani, care inca avea lipsa de ajutoriul altor'. —

Anulu 1848/9 inca nu sciu de căa au fostu mai fatalu pentru vre-o comuna in lieră nóstra, că comuna Ibanesci, căci aici vecinii secui pre lângă scopulu loru, an mai avutu și altu interesu particularu adeca: au avutu scopulu acel'a draconicu, că pre toti locuitorii acestei comune sa-i omore, și apoi aci și inca cătă-va comune din giuru sa le colonisedie cu secui, ceea ce pote se și înțemplă de căa s'au iaru si favoritul sa reieșă invingetori din acea luptă sangerosă. Mai tóte casele și le-a fostu menită ca care a cui sa fie. Mai multe dieci din locuitorii nostri, adeca numai barbati, și cu deosebire capi de familii pre toti care i-au potutu prinde, i-au omorit uintr'o dî in capulu comunei de apusu, într'unu modu barbaru scotindu-le la unii ochii, său intestinile, la altii taindu-le alte madulari ale corpului — și dupa unu interval de ch'nă i-a facutu se ingunchia, și pre toti de odata i-au puscatu, iéra muierile loru cari li se róga sa le omore batjocorindu-le și torturându-le in multe feliuri le respondea ca pre ele le voru tienă de servitoria; numai acei au potutu scăpă atunci, care au petrecutu iern'a cea grea in crepaturile stâncilor, prin crinii muntelui. Si in urm'a acestor' au remas multime de orfani. Acele urme de trist'a aducere aminte, și astadi se cunoscă durerosu.

Anulu 1861 inca au fostu pentru comunitatea nóstra unu anu fatalu, căci mergendu cinci individi preste munte la tergulu dela Szt.-Mihal, — in versulu muntelui Cristigiu ii intempinara nescusecui in drumu, și semtiindu cumea aru avea bani la densii, într'unu modu barbaru auditu numai dela urmatorii lui Attila i-au omorita ciungarindu-i cu securea, taindu-le grumazii de totu, scotindu-le intestinile, dupa aceea i au astupat pre o côte de munte cu butuci și zepada, și numai abia s'au potutu gasi tóte madulari tăieto; de acesti cinci individi inca au remas aproape la 30 de orfani.

Pre cându de abia se mai vindecaseră ranele din tempurile trecute, și generaționile tinere mai uitaseră acele tempuri de trist'a aducere aminte, și se vedé indeștulire pre fetile loru, eata in lun'a lui Iuliu anula trecutu 1873 ospele din anulu 1831 din nou ne cără, adeca, epidemic'a colera in tempu de cinci septembri ne rapă preste 90 de vieti omenesci din mediul comunitatii nostre; de acesti cadiotii victima in anulu trecutu iéra remasera multime de orfani minoreni, dintre care mare parte se alegă cersitori, umblându prin usile ómenilor. Cătă-va case remasă de totu pustii.

Abia trecu cătă-va luni, dupa intetarea colerei și eata se ivesce la noi altu morbu infioratoriu, adeca bubatulu in ómeni de etate și anghină in copii, ambele aceste din Decembre a. tr. pâna acum ne lasă cătă doi pâna in patru morti pre di, in alte comune din giurul, nici coleră nici versatul și anghină nu au grasatua asiă tare că in Ibanesci.

Pentru ce o provedintia atâtea calamități și asiă mari preste nenorocit'a nóstra comună; pentru peccatele nóstre, său ale parintilor nostri?

I. Petru.

La cestiunea usurei.

(Fin e.)

(IX.) Nimicirea industriei Indiei și Irlandiei prin legile de repreșință ale Angliei, și dejosirea acestor tari la state puru agricurale a avut în aceste tari, cari în vechime erau forte roditore și cu o populație forte desă, acela rezultat trist, ca în tempul dela 1811—1860 Irlandia a perduat prin emigrare și fomele preste patru milioane omeni și populația a scăzut abia în 50 ani la jumătate și acăsta jumătate a devenit din cetățieni cu stare buna proletari cenzitori și espusi sămei, ca în anii 1850—1863 aproape 6 milioane hectare pământ cultivate s-au prefacut în o pustie. În Indie, tările paradisului și a abundanței, nimicirea industriei a condamnat pre totu anul 1/2 milionu omeni la moarte prin fomele și pustiesc în totu anul sute de sate și sute de miile de jugere pământ aptu spre cultivare.

Patria noastră mai strensa pre lângă tătărele numeroase ce intempiu în dezvoltarea sea, înainte de a veni în relație directă și în concurenția viațe cu tările din afara, se află în o bunastare de suferită în părțile acelea, în care industria și până când acăsta stă la înaltimea tempului, agronomia corespunde recerintelor tempului seu, și ambele (agronomia și industria) stătă în celu mai vialu comerț reciproc prin multele centre locali de comerț din cetățile provinciei. De când inse concuranța industriei mari, carea produce multă și este, și deschisa și apăsa mai de totu industria cea mică, de când agronomia a remasă tare inderetrulu agronomiei tărilor esterne ce progresă cu pasi gigantici, de când negotațiorul s'a viruită medilicitorul între producători și consumatori și comerțul din intru pierde mereu din intensitatea sea, de atunci periculul ce ne amerintă cu o seracie extremă, se apropia cu pasi gigantici de noi.

Tempul e auri și celu mai mare capitalu alu societății omenesci, poterea de lucru, și totu odata ceea ce noi trebuie să și folosim în momentul produselor, spre a nu se perde pentru totu deun'a. Risipă cea mai stricătoare și carea și resbuna mai crancenă și perdere de tempu și nefolosirea poteriei de lucru produse la moment, pentru ca ori și ce produs natural are numai intru atâtă pretiu întră cătu lucrul omenescu și impreună cu acelă și întră cătu lucrul omenescu lu face folositoru și aptu spre întrebuintare. Toti asiă numitii tesauri ai naturei voru și pentru noi în casulu cându-nu vomu întrebuintă lucrul mânălor pentru densii, numai aurul lui Midas, materia mortă și omoritorie. Cum ea alu doilea isvoru nedescabili de seracie, risipă de tempu și potere, se latiese la noi în dimensiuni colosali, nici unu omu liber de prejudicie și seriosu nu va potă negă, de-si atare risipire nu e totu-deun'a vină nostra și-si are cauza sea primitiva adeseori în impregiurări, prete cari a domni nu sta în poterea noastră.

Seraciea nostra e progresivă. Sustă aceea acsioma, că ună ce e abstrasa din experientia și din legile naturei: ca banii, asemenea apei, tindu în împartirea loru pre pământ a ocupă totu-deun'a locul celu mai afundu, ve se dica, ca banii a-curgu și se aduna acolo unde lipsarea procentelor și joscu și nu recurgu acolo, unde procentele stau mai susu. Aceasta lege și are baza în impregiurarea, ca factorii și poterile cari atragu banii, numai în acele tari se ofă totu-deun'a, în care totu odata condițiile pentru lipsarea mai joscu a procentelor suntu implinite. De acea noi nu potem acceptă sa ne vina capitale și bani de arie, până când poterile atractive nu voru prevală pre cele repulsive, și până când poterile repulsive nu voru și eliminate din organismul statului și alu societății noastre.

Din cele dîse în articulii de pâna acum resultă de sine causele seraciei progresive în patria nostra și latirea în dimensiuni totu mai mari a „usurei“, rezulta de sine reformele și poterile, cari trebuie să iatre în viță și să se intro-

duca, de căea voimă a preventă la tempu reul si perirea. Acestea suntu:

1. Radicarea intelectuală și morală a poporului. Scientia e potere și scientia e avere.

2. Radicarea agriculturii. La noi însemna acăstă o reformă radicală pre acestu teren, înse ea trebuie să se îndeplinească.

3. Radicarea industriei și împreunărea cea mai strensa a ei cu agricultura; posibilă apropiere a producătorului către consumator; radicarea și restaurarea comerțului internu în proporție către comerțul esternu.

4. Libera dezvoltare a tuturor poterilor. O legalizare liberale, care stimandu pre totu cetățenoul să dea egală îndrepătare între toti civili patriei, să scutescă pre totu insulă și să-l lasă să se dezvoltă în felul seu. (Adeca dezvoltarea națională.)

5. Folosirea a totu tempulu și a poterii. Înmulțirea ocupătorilor și a speciilor de ocupație. Pastrare în fructele lucrului și nerăspirea loru în spărăde de resbelu și în linii de drumuri ferate cari nu promitu nici unu viitoru; ei capitalizarea acelorui poteri în investiții.

6. Reformă contributionei. Strafomarea contribuției indirecte în cea directă.

7. O adeverată justiție; drăptă, rapede și libera de spese.

8. Distribuirea lucrului și împartirea lui conformu tempului. Introducerea și promovarea asociației libere spre a lucra pre tătărele terenurile și până la margininea extrema.

Cum să se înceapă și cum să se îndeplinească acestea reforme, despre acestea vomu vorbi mai tardu. Înțâi să privimă adeverul în fată. Cunoscendu adeverul să avemu sărmă voință a-lu doce la triumf! Faptei, sciinției și voinței de feru se cuvinte viitorulu!

Inca la începutul acestui ciclu de articoli facutu în introducere o mica indigătare la isvorul de unde amu reprodusu acestu tratatul științific. Deci acum la finea ciclului venimă a completă observarea de atunci cu acea, ca acăstă materie într'adeveru sămăna de a nu fi treceata cu vederea său reprodusu în organu nostru din „Herm. Zig.“, unde o publică sub velulu anonimitatice unu barbat de științie de altmîntrenea cunoscutu publicului germanu. Noi amu reprodusu acestu tratat, care forte bine caracterisă confuziunea financiale și sguduirile de cari patimescu mai tătărele continentului în mesură mai mare și mai mica în tempul criticii de fată, precum și causele de unde provină acele, din acea convicție, ca e mai bine a imprumută dela strainu ce e bunu și folositoru, decâtă a tempi bunulu semtină alu publicului cetățeniu cu nesce frâne banale fără sensu și fără considerație către bună cunțintă.

Postă din urmă.

Scirile ce le avemă din Pestă năspunu, ca Majestatea Sea a sositu Dumineca în Bud'a-Pest'a și în aceeași zi pre la 9 ore a primitu pre ministră-presedinte în audiență, carea a durat mai două ore. Dupa audiență a venit Slavy în biroului său, unde erau adunati ceilalți ministri, au subscrisu cu totii cereala demisiunei, și o au subșternutu în data Monarchului. Această inca nu s'a declarat asupră demisiunei. La propunerea lui Slavy Regele a chiamat Luni la sine pre presedintele casei deputaților Stef. Bitto; în aceeași zi pre bar. Se nyyey și mai tardu și pre Col. Ghyczy; Marti aveau să fie primiți în audiență înca Cengery, Col. Tisza și Kerka pol. Persoanele aceste n'au fostu invităte de o camdată pentru ca cu onă și cu altă sa se formeze unu cabinetu, ci numai spre a audi Regele pareri despre situație. Cum va avea să se compună cabinetulu remâne la bună aflare a Maj. Sele.

Se vorbesce ca Sennyey nu este invitat decum cu coalitia. În pri-

vintă acăstă publică „Hunia“ o notită picantă și totu-o dată și interesanta. Eră vorbă ca primatul Ungariei, cardinalul Simor este chiamat de Maj. Sea la Budapest spre a-si dă parerea asupră legilor confessionale desbatute în reichsratul austriac. „Hunia“ negă acăstă și dice că scorbutul acăstă a fostu numai unu pretesto. Lucrul înse este astfel. Regelui i s'a adus la cunoștință ca disoluția partidei lui Deak să în legătură cu programul acestuia în afaceri bisericose și cănu cumva disoluția acăstă a sa devină pericolosa pentru tiéra sa se ia de tempuriu mesuri spre a o reduce la păliniosulu ei minimu. Maj. S. a aflatu că cale a cere și parerile primatului.

Cardinalul-primat și principă tiene de altmîntre, și acăstă a sustinut-o cu totă francheză și în audiență avută la M. S., pre baronul Seonyey de barbatul celu mai apătu de statu și în stare de a conduce regimulu, și de cea mai mare calamitate pentru tiéra, de căea va pune pielor „influența calvinistică“ în ministeriu prin Col. Tisza. Cardinalul e convinsu că din partidă deakiana nu e nimenea în stare, nici Lonyay, a pune programul lui Deak în forma de legi pre măsă dietei; pre cându Tisza cu acăstă și aru începe agendele. Primatele, se dice, ca s'a declarat înaintea M. S. asiă de pre satia în contră principielor lui Deak, privitorie la afacerile bisericesci, incătu n'a mai remasu nimică de dorit. Cându acele principii s'ară preface în legi, aru și disu primatul, în fideliitatea sea cea netiermorita către dinastia, este mai găta a renunță la tătărele bunurile lumese, la demnitățea de primat și s'ară retrage în viață privată, de cătu să le primește și să le pună în lucrare, căci după convingerea lui acele aru trebuie să ruineze dinastia, tronu și patria.

Cu tătăre aceste se dice ca Regele e aplăcatu a avé pre Col. Tisza în cabinetu de căea va pune vre o condiție care să altereze pactul cu Austria.

Varietăți.

* * Statisticu. Nu de multu au aparutu „anuarul militariu statisticu pentru anul 1871“ redigiatu de comitetul militariu tehnicu și administrativu. Într'acăstă suntu tractate rezultatele asentărilor ordinare în anul amintit și comparate cu cele din anii de mai înainte.

Noi ne vomu tormur pre lângă unu estrasu de date interesante, momentosă pentru cunoștința referintelor etnografice ale patriei noastre în inteleșulu celu mai largu.

La asentarea din anul 1871 s'a visitat de medici 506,707 junii obligati de a milită, dintre acești numai 155,122 de insu s'a aflatu după aptitudinea loru corporală și spirituală corespunzători serviciilor militare. Aptitudinea de servitul militariu se poate computa cu 306 la mie și ne aptitudinea cu 694 la mie. Din actele comandanților generali se vede proporția celor corespunzători pentru servitul militariu asiă: Zar'a 452, Budapest'a 406, Inopentea (Innsbruck) 368, Triestul 350, Sibiul 344, Agramul 342, Praga 271, Gratiul 257, Brünul 253, Lintiul 237, Leopole 229, Viena 194 la mie apti pentru servitul militariu. Asia dară Zar'a și Budapest'a după numeru da contingentul celor mai apti indivizi, Leopolea și Viena celor mai neapți indivizi pentru armata.

Resultatele constatarilor în privința marimei corporale și voluminositatea peptului suntu urmatorele: marimea corporală de mijlocu se gasescă mai cu séma la „Nemți, Cechi și Romani între 62 și 63“, la Poloni (Mazuri) Ruteni, Maghiari și Slovaci între 61 și 62“, la Croati 63“, la Dalmatini 65“ „Voluminositatea peptului abia ajunge jumătatea corpului în casurile dela 60“ în josu; numai la Nemți și Ruteni, (despre cari din urmă este de a se observă ca suntu mai robusti, de cătu Polonii) se vedu proporții mai favorabile. Romanii au prete totu peptu mai putinu desvoltat ca celealte popore din Austro-Ungaria. Însa peptu in-

gustu în inteleșulu strengu alu cuventului se află în genere numai la individii din Stiria superioară și în Carintia.

Cauzele neaptitudinei pentru servitul militariu inca nu se potu consideră de constatație; totusi s'ară pută atinge în următori modu: în asediul durene ale Ungariei de sudu și în apropierea Tisoi frigurile, în Galicii, scrofula, tuberculose și inflamatiuni cronice, cretinismu în Tirolu, gusi în partie alpice, în Boemii între Elbe și muntii gingantici, precum și în unele părți ale carpătilor, în fine bôle sifilitice, cari tătăre se arata în aceeași proporție și în Ungaria orientala și Transilvania.

* * Comitetul Asociației românilor brăsăoveni pentru sprințirea învechiilor meseriai și a sodalilor români face prin acăstă din nou cunoscutu, cumca mai suntu patru stipendii de căte 5 fl. v. a. dio parteas despartimentului I cercularu alu Asociației tranne pentru literatură și cultură poporului român la 4 învechiace de meseria.

Pentru — din cercul I (Brașov, Sacele, Haromszék) au să se adreseze la numitul comitetu pâna la 15 Martiu c. v. a. c. cu atestatul dela maestru, prin care sa documenteze pararea loru și locul unde s'a nascutu.

* * „Sugrumearea naționalătăției germane în Ungaria“ se intitulă o broșură anunțată în comeciu de cărti, carea trată asiă numită „vestiune sasescă“. „P. L.“ numește broșura acăstă: unu Sammelsurium săscu din Sibiu, unu pamphlet uritu despre carele seriosu nu pote vorbi nimenea, care între alte defecte mai are și meritul acelui, sa cindul provoca continua cascău.

* * Un ucensitoriu s'a espădatu din Aradul nou în dilele trecute la judecătoria din Timișoara. Domiciliul lui se vede alu fi avutu în Croatia. Elu se parea că se lupta cu lipsă cea mai amara și asia umblă cindul. La arestarea lui s'a aflatu la densulu 100 # imparătesc, mai multe monete turcescă de aur și o carticică dela casă de pastrare din Agram sunatăre pre sumă de 1750 fl.

* * O societate, carea poartă și protocolu. Cetim în P. N., ca în Sighetul Marmatiei s'au aflatu trafică cea mare într'o noapte din lună lui Ianuarie sparta, lipsindu din trenul bani merunti în suma de 200 fl. și o cantitate însemnată de cigari. Faptul nu se sciau. Dara nu trece multă și batea la ochi ca scolarul A. Steiger din clasă a VII a gimnasiului de a acolo era splendidu afară din sama în cafenele și platea totu cu bani merunti, ieră pre colegii sei i tractă cu cigari, de cari se afasera numai în trafică cea mare. Politia arestăza pre judele barbatu și elu și marțisește, ca dimpreuna cu alti patru colegi, pre carii elu nu-i va trăda nici de căea voru taiă în bucată, a spartu trafică. Cindul insa locuindu-se afa unu protocolu fără de subscrieri, în care mai multe persoane se obligă a castiga bani cu orice pretiu, spre care scopu suntu de a se tine din cindu în cindu și „siedintie“.

* * (Champagnieru în Transilvania.) Marele posesor Esquire Ioanu Paget recunoscutu de unu economu însemnatu lauda în dñariul agronomicu de specialitate „Erdélyi gazda“, Champagnierul fabricat de Mehrer et Comp. din struguri transilvani dicendu ca acăstă e forte escelente. Butela de celu mai slabu costa 2 fl. de celu mai bunu 2 fl. 50 xr.

* * (Bucatariele populare din Paris.) În urmă crisele sociale, de cari nu potu fi scutită nice Parisulu, 200,000 omeni devenire fără ocupație, prin urmare și fără pâne. Spre a alină în cătu-va acestu reu semtină soci'a maresalui și presedintelui republicei s'a pus în fruntea unui comitetu care constă din cele mai de frunte domne din societatea Parisului, a cărui problema binefacătoare e: înmulțirea bucătarilor populare. Dómna maresală

recunoscendu, ca sprințarea din partea presei e celu mai însemnat factoru intru promovarea scopului sublimu, facu cu directorii celor mai renumite diuarie o entente cordiale. Resultatul esoperat in modulu acesta e dejă imbucuratoriu. Publicarea celor doue liste de subscriptiune dintaiu in „Journalul oficialu“ a datu o sumă de 98.661 franci. La acēstă sumă au contribuitu: președintele republiei, Mac-Mahon 20.000, domn'a maresiala 2000; consiliariul generalu dela banc'a francesa 20.000; principale Joinvile 3000; Villemesant 2000; dlu Seilliere 2000; dlu Hottinguer și Comp. 2000, Marquard și Comp. 2000; directorul bancalei de Parisu și de Niederlandia 1500; principale sī principes'a de Montmorency 2000; contes'a d'Eu 1000; principes'a de Sachsen — Koburg 2000; ducele de Nemours 3000; Palmer Harding 1000; contele de Greffulhe 5000; Christofle și Comp. 1000; Pillet Will și Comp. 2000; Archeipulu — Cardinalu din Parisu 1000 franci.

* * * „Unu sateanu“. Cu subscrisea acēstă ne serie unu locitoriu din comun'a Acintisiu, comună locuita de români apartenatori de confesiunea gr. cat. camu 56 și la cea gr. or. cam 48 familii.

Ambre părțile sī au preotulu loru confesiunalu. Celu gr. cat. cā mai avutu, se folosesc de tōte ocasiunile spre a batjocori pre preotulu gr. or., defaimândui chiaru sī confesiunea acestui din urma. In ajunul botezului din anulu acesta se intalnira amendoi, umblându cu crucea in o curte locuita de doi cununati, dintre care unul este gr. or. Preotulu gr. cat. termina currendu functiunile religiose in cas'a credinciosului seu sī alerga in cas'a unde se află preotulu gr. or. iéra in functiunile sele. Aci, restindu-se cătra preotulu gr. or. lu intrebă, ce cauta in cas'a acestui, pentru ca sī sufltelu din trensul l'a cumperatu. Elu adeca cumperase cas'a sī parte din curte sī gradin'a tienetore de casa, cari dupa mōrtea proprietariului vendiatoriu, au sa tréca in proprietatea preotului gr. cat. Dupa acēsta intrebare restita au luat uvasulu preotului gr. or. care contineau ap'a sfintita, a versatu ap'a, a aruncatu uvasulu, l'a lovitu cu piciorulu dñeandu: „poti luă alta apa din pareu, caci nici acēstă nu e mai săntă cā ace'a.“

Pentru fapt'a acēstă sā sī facutu areata la tribunalulu criminalu din Aiudu. In aceeasi dī si au batutu preotulu gr. cat. pre ecclisierulu seu, din cauza ca l'au intrebatu, ca pentru-ce au versatu ap'a cea sfintita a fratilor gr. or. Bietulu ecclisieru scapă numai cu fug'a, cu capulu golu din naintea parintelui seu sufltescu, carele esclamă dupa densulu, adeca dupa ecclisieru, parintescle cuvinte: sī tu esci hotiu sī hoheriu cā preotulu neunitu. Nemesea insa n'a acceptatu indelungu, nici pāna sa se decida lucrul la tribunalulu susu amintit. Caci mergendu parintele gr. cat. cu unu crestinu gr. or. la jupānul Hersch sī petrecându pāna cătă 11 ore nōptea, sāu incaieratu amendoi sī decamdata preotulu desnumitul l'au batutu sī pre acest'a. Dara tomai precandu se landă cătra unu poporénu de ai sei, ca ce felu de bravura a mai facutu sī ca astfelui facea densulu sī prin Blasius cā studente, iēta sosece celu batutu in urma cu vre-o cātī-va sotii sī batura pre parintele pāna cadiu josu. „Acestea suntu faptele preotului nostru gr. cat.“ incheie scrișorea din care facem estrasu, „care dice, ca elu este domn, preot, și Ddieu in Acintisiu, care nu leamu scrisu nici din o invidia nici personala nici religionara, ci numai cā se vada sī superiorii nostrii ce purtare buna are parintele nostru Dumitru Metea sī cum luminéza poporulu necultu prin exemple de acestea“.

Locu deschis.

Resnovu in 12 Fauru 1874.

Dle redactoru! In nrulu 2 alu pretilorii nostru diuaru „Tel. Rom.“ sā publicatu o corespondintia din Resnovu

subsemnata de „mai molti sī ai poporul“ in carea aretandu-se nelinisea, ce de unu tempu incōce se sustine in comun'a nōstra Resnovu — amu presupusu ca la acea aru sī portandu vina sī D. Dumitru Nanu de aici — de presentu invetatoriu in Satulungu.

In urm'a acestor'a dlu Dumitru Nannare necajitu — vine in Nr. 8 alu acestui pretiuitu diuaru cu unu respusu inventatul de desvinovatire, publicatul sub rubrica (Locu deschis) dara in locu de a se desvinovatî séu de a combate și resfrange acusările din corespondintia de susu — pre carea pentru satisfacerea dñi Nanu — o declarăm de a nōstra celora subscrizi — afirma simplu ca amu sī aretatu „neadeveruri“ cā sub acestea sa ne „ascundem faptele nōstre purces din interesu particulariu“ ca noi ne basāmu pre unu „protocol falsu“ facutu de o mica minoritate a comitetului parochiale, la indemnul unei persoane dabile și interesate, dupa care spoi ne intréba dlu Nanu, cu ce medilōco a umblat densulu pentru reducerea parochiei la clas'a II-a și altele?

Dupa acestu respusu nedreptu ne vedem provocati, dle redactoru! la urmatoreea replica, pre carea in interesul adeverului te rugămu sa binevoiesci a o publică in pretiuitul nostru diuaru „Tel. Rom.“

Că sa nu simu lungi in vorba dupa parere nōstra totalu se invertă pre lāngă urmatorele dōue intrebări a căroru respusu lu doresce sī dlu Nanu.

1. Ca umblatau dlu Nanu sī rudenile sele cu promisiuni ne iertate sī nelegale a seduce poporul cā se lucre la reducerea parochiei veduvite din Resnovu de clas'a I-iu (in carea a pus'o sindicul ppescu și a intar'i Veneratulu Consistoriu inca din 1871) la clas'a II a cu scopu cā sa pōta concurge și densulu? séu n'aumblat?

2. Ca déca au umblat pututus'au nasce din acea umblare nelegale turbărăi intre poporen?

Ad 1-om Noi sustienem sī acum'a cā sī in corespondintia nōstra prima ca, da — dlu Nanu sī rudenile sele au umblat cu promisiuni nelegale sī neiertate la reducerea parochiei veduvite din clas'a I-a la a II-a clasa.

Dovéda la acestea e urmatoreea fasiune a celor patru membri ai comitetului parochialu mai josu numiti depusa la protocolulu siedintei tenuite in 26 Decembre 1873 sub presidiulu parintelui protopopu, pre care protocolu pentru incredere, lo tramitemu dñului redactoru — care fassiune din cuventu in cuventu suna asto-feliu: „Stoic'a Dobrescu, Dumitru Cretiu, Dumitru Brezau și Ioanu Marg'a Neculoiu spunu unanimu, ca in séra de săntulu Nicolae a. c. au fostu postitu de Radu Boduariu (uchiulu dñui clericu D. Nanu) iera Dumitru Brezau de tenerulu Nicolau Nanu (fratule dñui Nanu) la cas'a clericului D. Nanu de aici, de presentu invetatoriu in Sacele, intrandu in casa dupa ce i-au cinstiit mama susu numitul clericu cu cāte unu pacharu de rachiu, sā adresatu (clericul Nanu) cătra ei cu rogarea cā sa lucre pentru reducerea parochiei veduvite de aici din clas'a I la a II. clas'a pentru a potē concurge și elu la acea, dicendu ca elu nu pōte face acēstă, caci nui e iertatu dupa lege, — si promitiendu ca dupa alegerea de preoto, déca se va alege densulu se va intielege cum va fi mai bine sī in priu'tia parochiei de a dō'a clasa cu poporul. Acestea le marturisim in cunoscintia sufltelor nōstre si cerendu datorintia le putemu intar'i si cu juramentu.“

Din fassiunea acestoru patru membri frumenti ai comitetului parochiale — facuta in fatia si audiulu toturor celor-a-lalti membri ai comitetului parochiale se dovedesce de ajunsu os dlu invetatoriu Nenu a umblat pre cele nelegale si neiertata sa intre in staua oilor si cresce pentru ca cu biat'a sea cualificatiune pre cale legale nu potē face acēst'.

(Va urmă)

Raportu comercial.

Sabiul 10 Martiu n. Grău 7 fl. 67 xr. frumosu, 7 fl. 33 xr. mestecatu, 7 fl. 7 xr. qualit. infer.; secar'a 4 fl. 93 xr. pāna 4 fl. 67; orzu — — —; ovesu 1 fl. 93 pāna 1 fl. 67 xr.; cencruzu (porumbu) 3 fl. 87 xr.; cartof 2 fl. 13 xr. galăt'a austriaca.

Făină buna 14 fl.; de frantele 12 fl.; de pāne alba 11 fl. pāne de casa 10 fl. maj'a.

Linte 24 xr., mazarea 24 xr., Fasolea 18 xr., malaiul 16 xr. cup'a.

Fene legatu 1 fl. 15, negelatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., securi 70 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—10 fl. stang. austr.

Carnea de vita 22 cr. p., de porcu 26 xr. Unsoreea 75 xr. pāna la 1 fl. cup'a.

Bud'a-Pest'a 7 Martie. Tempulu celu se, ninu sī uscatu, insotit de o recoréla semitóre, carea preste nōpte în frig, tiene in locu vegetatiunea. Acēst'a inca n'arū fi de a se numi o nonoreocire. Este de temutu ince ca tiendu recel'a acēst'a séca mai multu tempu semanaturile de tōmă, cari si asi suntu slabutie, se voru vătemă incătu voru fi reduse mai de totu. Tempulu acest'a nefavorabilu impedece si semanaturile de primavéra, caci pāna cāndu o plōa caldătu nu va nădu pamentul, nu este consultu a semană nimic'a. Rapiti'a s'a stinsu cea mai mare parte. Economii experti nu prorocescu unu secerisii splendidi nici de grāu nici de secară. Pre Dunarea inferiora s'a aretatu ghiatia in dilele din urma. Dīu tieniturile de jossu inca n'a sositu nici o naie cu cereale.

Comerçul de cereale a fostu in septamān'a de cursa mai multu mortu decătu viu. Cu tōte acestea grāul indigeanu s'a platită la inceputul septamān'e cu 5—10 xr. mai scumpu cā in septamān'a precedenta. Mai departe ince n'au inaintatut pretiulu. Cu terminu de primavéra s'au incheiatu putine afaceri pentru Pest'a cu 8 pāna 8 fl. 5 xr. Secar'a a avut la inceputul septamān'e tergu slabutu; cătra fine s'a radicata cu 5 xr. pretiulu, mar'a indigena si extera; venduirea a fostu cam 8000 galete mici. Ordinul s'a platită mai totu cu pretiurile cerute. S'au vendutu vre-o 10.000 galete mici; cu terminu de primavéra putine afaceri. Pretiulu ordinul au variat in trei 3 fl. 57 1/2 xr. sī 3 fl. 60 xr. a 72 p. vienesi. Cucuruzul este firmu (tare, neclatit), in pretiurile sele, pre cāndu in tergurile inferiore a castigat 5—10 xr. Venduirea a fostu cam 10.000 galete. Cu terminu putine afaceri; cucuruzul banatianu cu 4 fl. 90 xr. pāna in 4 fl. 92 xr. celu românescu 4 fl. 77 1/2 xr. pāna in 4 fl. 80 xr. maj'a yamala. Ovesulu in depozite mai nu se afla, inurgere forte putine, tempulu celu rece secu impedece semanaturu si de aceea consumintu cauta sa se provadă cu provisium mai mari platindu bucurosu 4—5 xr. mai multu cā in septamān'a precedenta. S'au vendutu 20.000 galete mici. Celu mai bunu comerciu a fostu cu termini. La inceputul septamān'e 2 fl. 26 xr. pāna in 2 fl. 27 xr., la fine 2 fl. 31 xr. pāna in 2 fl. 32 xr. a 50 p. vienesi.

Lâna de die In septamān'a acēst'a s'a vendutu 1500 măji si adeca cīrc'a 180 măji lâna fina de mediu cu 123 fl., cīrc'a 150 măji lâna de mediu de pepteni cu 103 fl., cīrc'a 200 măji qualitate inferiora cu 93 fl., cīrc'a 200 măji lâna de văru cu 87—82 fl. cīrc'a 100 măji dto tisanu cu 75—76 fl., cīrc'a 60 dto baraniana cu 77 fl., cīrc'a 60 dto qualitate inferiora 61—62 fl., cīrc'a 300 măji lâna barsana, tircana cu 36—37 fl. sī 200 măji dto cu 44 fl. pāna 45 fl. La tergulu Iosefi ce se incepe mâne au sositu mai multi cumperatori din tiéra, cari si cumpăratu pāna acum unele din părte mai susu numite.

Porci. Putine afaceri; s'a vendutu mai multa marfa romanescă si serbescă. Pretiurile stagante. Provisiune piatiei 33.370 capete.

Unsore. Putine cautare cu tōte aceste tendintu urcatoria de preti.

Picile crude avura buna cantare, nu asiā cele luate.

Burs'a de Vien'a.

Dia 26 Februarie (10 Mart.) 1874.

Metalicele 5%	69 50
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	74 05
Imprumutul de statu din 1860 ...	103 75
Actiuni de banca	970 —
Actiuni de creditu	238 75
London	111 40
Obligationi de desdaunare Unguresci	75 25
" " Temisioren	74 50
" " Ardelenesci	73 75
" " Croato-slavone	75 50
Argintu	105 —
Galbinu	— —
Napoleonu d'auru (poli)	8 87

Licitatiune.

In 22 Martiu 1874 cal. nou se va esarendă prin licitatiune publica la cas'a parochiala greco-orientala din Turd'a featuri numitul Lobodasius, assediato pre hotarulu Turdei sub Nr. topogr. 5546 a. c. in marime de 106 juguri si 212 s'āngini patrati, pre 3 ani de dile la celu ce va dă mai multu. Pretiulu de esclamare este 300 fl. si 10% cā vadu. Oferte in scrisu sigilate se primescu numai pāna la deschiderea licitatiunei. Condițiunile esarendării mai de aproape se voru potē vedea la cas'a parochiale din Turd'a, seu la cencelari'a archidiecesana din Sabiu.

Sabiul 19 Februarie (3 Martiu) 1874.

Consistoriulu archidiecesanu greco-oriental.

(3-3)

Concursu.

Cu permissionea Prévenerabilului Consistoriulu archidiecesanu de sub Nr. 1258/1873 pentru ocuparea vacantei parochia Lancremu, protopresviteratulu Sa-

besiulu sasescu, se scrie concursu pāna in 24 Martiu a. c., in care di va fi si candidati'a.

Emolumentele suntu:

1. 12 jocere portiune canonica.
2. Dela 154 famili cāte 2 ferdele cucurozu cu tuleu.
3. Dela 154 famili cāte o di de lucru (claca).
4. Si stol'a usuata;
- cari venite, calculate in bani gata se urca cam la 650 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă acestu postu su a-si ascernē petitionile loru instruite cu unu:

a) Atestatu despre absolvirea gimnasiului superioru si depus'a maturitate (Nr. cons. 151/1870 si 1253/1873).

b) Atestatu despre absolvirea studielor teologice si despre esamenulu de cualificatiune.

c) Atestatu despre servitiele sele de pāna acum pāna la terminalu indicat la oficiulu ppescu alu Sas-Sabesialui.

Lancremu in 21 Febr. 1874.

In contilegere cu dlu protopopu Ioanu Tipeia.

Comitetulu parochialu.

(2-3)

Concursu.

Pentru ocuparea unui postu de Capelanu, pre lāngă cinsti'a sea betrânlui parochu Ioanu Verzea, in parochia de clas'a II-a gr. or. din Cernatu in tractulu protopopescu 1-iu alu Brasiovului, se scrie prin acēst'a, cu concesiunea maritului Consistoriulu archidiecesanu, concursu cu terminalu pāna la 25 Martie a. c.

Emolumentele impreunate cu mentionatulu postu de Capelanu suntu: a patr'a parte din venitele parochiali si salariulu de 250 fl. v. a. pentru care va avea capelanul a functiună si cā invenitatorul alu scolei nōstre de acolo.

Concurrentii au a tramite mie subrisului suplicile loro instruite in sensu „stat. org.“ si conformu dispozitilor lui sinodului archidiecesanu din 1873 pentru regularea parochielor § 16 p. c.

Brasiovu 18 Februarie 1874.

In contilegere cu comitetulu parochialu respectivu